

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شماره: ۱۰۰/۳۸۲۸۵/۱۰۰
تاریخ: ۱۴۰۳/۷/۱۱
پیوست:
طبقه‌بندی:

دستورالعمل رسیدگی به دعاوى ورشکستگى

در اجرای مقررات مربوط به ورشکستگى و به منظور دقت در رسیدگى به دعاوى مذكور و اتقان آراء صادره، «دستورالعمل رسیدگى به دعاوى ورشکستگى»، به شرح مواد آتى است.

ماده ۱- رسیدگى به دعاوى ورشکستگى اقامه شده با رعایت صلاحیت ذاتی در حوزه قضایی تهران، در مجتمع قضایی رسیدگى به دعاوى تجاری و در حوزه های قضایی فاقد مجتمع قضایی رسیدگى به دعاوى تجاری در شعبه یا شعبه که به این منظور تخصیص داده می شود، صورت خواهد گرفت. با توجه به تعداد پرونده ها، در حوزه هایی که رسیدگى به دعاوى تجاری مستلزم تشکیل مجتمع است، ریيس کل دادگستری استان مراتب را جهت تصویب به ریيس قوه قضاییه اعلام می کند.

ماده ۲- تخصیص شعبه یا شعب ویژه رسیدگى به دعاوى ورشکستگى، در حدود ارجاعات متعارف مانع از ارجاع سایر پرونده های تجاری و حقوقی متناسب با مراجعات واحد قضایی ذی ربط نخواهد بود.

ماده ۳- دعاوى مرتبط با ورشکستگى بالحاظ مقررات مربوط در شعبه صادر کننده حکم ورشکستگى یا شعبه ای که رسیدگى به دعاوى ورشکستگى در آن جریان دارد، رسیدگى می شود.

ماده ۴- موضوع دعاوى ورشکستگى متوجه دادستان نبوده و دادستان ذی نفع آن نیست و الزامی به طرح دعوا به طرفیت دادستان نمی باشد. این امر مانع از آن نیست که چنانچه دادستان، توضیحاتی راجع به دعاوى مطروحه را لازم بداند، به دادگاه رسیدگى کننده ازانه دهد.

ماده ۵- در صورتی که تاجر یا شرکت تجاری خواهان ورشکستگى باشد، مکلف است مطابق مواد (۴۱۳) و (۴۱۴) قانون تجارت، فهرست کلیه دارایی ها اعم از منقول و غیرمنقول، همچنین صورت قروض و مطالبات خود را ضمیمه درخواست تقدیم دادگاه نماید.

ماده ۶- در خصوص دعاوى ورشکستگى تاجر یا شخص حقوقی، دادگاه پس از ثبت دادخواست و تعیین وقت، مراتب طرح دعاوى ورشکستگى را به طریق مقتضی به بانک مرکزی، سازمان های امور مالیاتی و تأمین اجتماعی اعلام می نماید.

شماره: ۱۰۵/۳۸۲۸۵/۹۰۰۰
تاریخ: ۱۴۰۴/۷/۱۱
پوست:
طبقه‌بندی:

بر اساس قوه قضائیه

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۷- دادگاه به محض طرح دعوای ورشکستگی و برای جلوگیری از نقل و انتقال اموال یا اختفاء آن، می‌تواند در قالب تامین دلیل از اموال تاجر یا شرکت تجاری صورت برداری نماید.

ماده ۸- در کلیه دعاوی ورشکستگی به منظور احراز توقف واقعی، دادگاه مرجع‌الیه بر مبنای دیون واقعی تاجر و مطالبات طلبکاران، صورت وضعیت مالی و کلیه اموال تاجری را که ورشکستگی او تقاضا شده است، از طریق سامانه هوشمند استعلامات مالی (سهام)، استعلام می‌نماید. استعلام غیرالکترونیک در صورتی مجاز است که اطلاعات مورد نیاز از طریق سهام در دسترس نباشد یا در سامانه مذکور اختلال ایجاد شود. در صورت نیاز دادگاه می‌تواند از سایر مراجع ذی‌ربط از قبیل سازمان امور مالیاتی نیز استعلام نماید.

ماده ۹- به منظور احراز توقف در دعوای ورشکستگی علاوه بر رسیدگی به دلایل ابرازی، دادگاه می‌تواند در اجرای ماده (۱۹۹) قانون آیین دادرسی مدنی، هرگونه تحقیق یا اقدامی که برای کشف حقیقت لازم باشد انجام دهد و در مواردی که موضوع ورشکستگی مرتبط با مطالبات بانکی باشد، از نمایندگان بانک‌ها و یا سایر مراجع ذی‌ربط به عنوان مطلع دعوت نماید.

ماده ۱۰- در خصوص ارزیابی دارایی و اموال موسسات و شرکت‌های تجاری، علاوه بر اموال و دارایی‌های محسوس، دارایی‌های ناملموس از قبیل ارزش نشان تجاری (برند) مورد لحاظ قرار گیرد.

ماده ۱۱- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه حداقل ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ دستورالعمل اقدامات زیر را معمول می‌دارد:

الف- فراهم نمودن امکان جستجو و مشاهده دعاوی ورشکستگی بر اساس سطح دسترسی مقرر در آیین‌نامه اجرایی نحوه و میزان دسترسی به اطلاعات مرکز ملی داده‌های قوه قضائیه مصوب ۱۳۹۸/۱۱/۲۰ برای دادستان‌ها؛

ب- طراحی سامانه‌های قضائی به نحوی که حسب مورد طرح دعوا یا صدور حکم ورشکستگی از طریق سامانه اطلاعات مؤثر اشخاص (ساما) در اختیار بهره برداران قرار گیرد؛

پ- قرار دادن احکام صادره از دادگاه‌های حقوقی و کیفری در مورد ورشکستگی با ذکر نوع آن در سامانه سجل محاکومیت‌های مالی و اطلاعات موثر اشخاص؛

شماره: ۹۰۰۵/۳۸۲۸۵/۱۰۰
تاریخ: ۱۴۰۳/۷/۱۱
پوست:
طبیعتی:

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ت- اطلاع رسانی به مقام ارجاع هنگام ثبت پرونده‌های مربوط به ورشکستگی، در صورت وجود سابقه طرح دعوا یا صدور حکم ورشکستگی.

ماده ۱۲- پس از صدور حکم ورشکستگی، در صورتی که ادله کل و ادارات تصفیه امور ورشکستگی در جریان پرونده ورشکستگی یا تصفیه امور ورشکسته، متوجه تضییع حقوق عمومی شوند مراتب را به دادستان مربوطه اعلام می کنند تا وی موضوع را بررسی و طبق مقررات اقدامات مقتضی را جهت حفظ حقوق عمومی به عمل آورد.

ماده ۱۳- دادگاه در زمان صدور حکم بر اساس مستندات ارائه شده تاریخ توقف را مشخص و نوع ورشکستگی را تعیین نموده و در صورتی که ورشکستگی ناشی از تقلب یا تقصیر باشد، تصویری از دادنامه صادره به دادستان مربوطه جهت اقدام مقتضی و تعقیب مرتكب ابلاغ می شود.

ماده ۱۴- معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی قوه قضائیه دوره‌های آموزشی ضمن خدمت برای قضات رسیدگی کننده به دعاوی ورشکستگی را طراحی و به اجرا می گذارد.

ماده ۱۵- قضات شعب تخصصی رسیدگی به دعاوی ورشکستگی باید ترجیحاً دارای مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر یا معادل آن در رشته تحصیلی مرتبط یا دارای حداقل پنج سال سابقه رسیدگی در محاکم حقوقی باشند.

ماده ۱۶- در صورت تعارض مفاد این دستورالعمل با سایر بخشنامه‌های داخلی قوه قضائیه، در مورد دعوای ورشکستگی مفاد این دستورالعمل لازم الاجرا است.

ماده ۱۷- رؤسای کل دادگستری استان‌ها مسؤول اجرای این دستورالعمل و نظارت بر حسن اجرای آن بر عهده معاون اول قوه قضائیه می باشد.

این دستورالعمل در هفده ماده در تاریخ ۱۴۰۳/۷/۱۰ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

خلامحسین محسنی ازیه